

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOM THE EVANGELIC CHURCH

(224.) Az 1930-as évek végén készült mozaiklapon a két újhatvani templom között két Kossuth téri épület látható.
This mosaic card made at the end of the 1930s shows two buildings of the Kossuth Square between the two churches of Újhatvan.

 Hatvan lakosainak többsége évszázadok során római katolikus vallású volt. Az 1870-es évektől bekövetkező gazdasági fejlődése nyomán nagyon sokan költöztek a nagyközségbe, így az evangélikus és református hívek 1892. szeptember 4-én megtartották alakuló közgyűlésüket 25 résztvevővel, ahol felvették a „Hatvani egyesült protestáns egyházközség” nevet. A közös gyülekezetépítő munka meghozta gyümölcsét, 1896. május 29-én az egyházközségi közgyűlés elfogadta az „unió-szerződést”, a két felekezet egyesült egyház lett, bár külön anyakönyvet vezettek, és az egyházi adót is külön kezelték. Az evangélikusok annak egyharmad részét külön templomalapra gyűjtötték. 1840-ben mindössze 3 fő, az 1850-es népszámláláskor 10 fő, az 1900-as összeírás során pedig már 136 fő vallotta magát evangélikusnak. A hívekben megerősödött felekezetek 1934-ben külön váltak, és az Újhatvanba költöző evangélikus gyülekezet missziós segédlelkésze Sztehlo Gábor lett. Az agilis fiatal ember saját templomuk felépítése érdekében országos gyűjtőkörútra indult, amelynek eredményét mutatja, hogy 1935. szeptember 1-jén D. Raffay Sándor bányakerületi püspök már felszentelhette a templomot.

Sajnos a II. világháború borzalmai nem kerültk el Hatvant sem. 1944. szeptember 20-án az angolszász légierő a vasútállomást és Újhatvant bombázta, és nem kímélték Isten házáat sem. Szinte teljesen megsemmisült a templom teteje, a toronysisak, tönkrement az orgona, a berendezés egy része, és a lelkészlakás egyik szobája is kiégett. A hívek erejéből fogtak hozzá a helyreállításhoz, és fokozatosan haladva újjult meg a templom. Az új oltárképet Tichy Kálmán 1948-ban festette, míg a teljes rekonstrukcióval 1965. szeptember 15-ére készültek el.

A következő évtizedekben megtörtént a harangok villamosítása, majd 1995-ben a kápolnaterem kialakítása is befejeződött. Az orgonát mind a mai napig nem sikerült pótolni, elektromos harmóniumot használnak istentiszteletek idején.

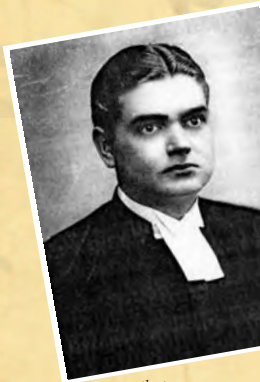
 The majority of the population of Hatvan practised the Roman Catholic religion through the centuries. The village started to develop from the 1870s and a lot of people settled here. As a result, the Evangelists and the Protestants held their statutory meeting on 4 September 1892 and the 25 participants adopted the name „United Protestant Congregation of Hatvan”. The common work proved to be successful. On their meeting of 29 May 1896 they accepted the „union contract” and became a united church, though they both had their own register of births, marriages and deaths, they separately handled the church rate, and the Evangelists spared one third of the church rate for their own church fund. They eventually separated in 1934 and the evangelic congregation moved to Újhatvan. Gábor Sztehlo became their assistant minister who made a tour in the country to collect money for the construction of their own church. He was successful what is proved by the fact that the church was dedicated by mining district bishop Sándor D. Raffay as early as 1 September 1935.

Hatvan also suffered from the terrors of the World War II. On 20 September 1944, the allied air forces bombed the railway station and Újhatvan, and the church was also badly damaged. The roof and the steeple were almost completely ruined, the organ and much of the furniture were dilapidated, and a room of the minister's residence burnt out. The members of the congregation restored the building gradually. The new altarpiece was painted by Kálmán Tichy in 1948, and the whole reconstruction was finished on 15 September 1965.

The bells were provided with electric control during the following decades, and the construction of the side-chapel was finished in 1995.

Az evangélikus templom

Szešlo Gábor
templomépítő

Az építendő hatvani evangélikus templom.

 (225.) Az országban 42 templomot tervező Sándy Gyula műegyetemi tanár álmodta meg az újhatvani evangélikus templomot is magyaros stílusban. A megvalósítás támogatására 1935-ben kiadott az egyházközség egy képeslapot is, amely a nyertes pályaművet ábrázolta. Az építés előtt még kisebb módosításokat hajtottak végre a terven. A templom felépülte után a püspök új feladatokat adott Szešlonak, aki így búcsút vett a gyülekezettől.

 The evangelic church of Újhatvan was designed in the Hungarian style by Gyula Sándy, a professor of the Technical University, who had drafted the plans of 42 churches in the country. To support the construction, the congregation issued the postcard of the prize work in 1935. Smaller modifications had been made in the plans before the construction started. After the church was finished, Szešlo was given new duties, thus he left the congregation.

Újhatvan

Evangélikus templom

 (226.) A templom felépítése 20 400 pengőbe került, amelyből az építési anyagköltség 5000 pengőt tett ki, míg ifj. Kollár Mihály mátyásföldi építőmesternek 10 000 pengőt fizetett ki a kivitelezésért Piska Gyula gondnok. A maradék összeget berendezési tárgyak és orgona vásárlására fordították, de jelentős rész valósult meg közadományokból és önkéntes munka-felajánlásokból is. A szószéket és a templompadokat Telkes Dezső asztalosmester és munkatársai készítették el borovi fenyőből, művészi színvonalon. A templom lelkésze 1936–1947 között Jávor Pál volt.

 The construction of the church costed 20,400 Pengő of which the material costs amounted to 5,000 Pengő while 10,000 Pengő were paid to master builder Mihály Kollár jr. for the execution of the works. The rest was spent on furniture and a new organ. In addition, a significant part of the works was covered by donations, or made by volunteers. The pulpit and the banks of the church were made of pine by joiner Dezső Telkes and his colleagues, which can be considered as real masterworks. The minister of the church was Pál Jávor between 1936 and 1947.

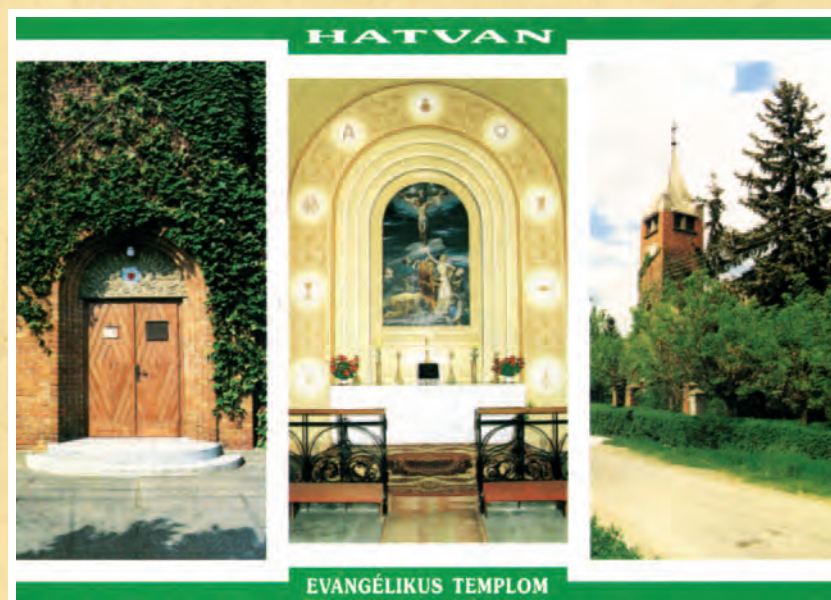
Az evangélikus templom

Terei Endre lelkész

 (227.) Ezen az 1940-es évek elején kiadott mozaiklapon az egyre fejlődő újhatvani városrész legszebb épületei láthatóak, természetesen az evangélikus templommal együtt. A képet szemügyre véve jól látszik a Cserkész utcában álló templom szépen parkosított környezete, bár ebből a nézetből a lelkészlak éppen takarásban van. A II. világháború után Terei Endre lelkészre hárult Isten házának újjáépítése, amely több évtizedet vett igénybe.

 Issued at the beginning of the 1940s, this mosaic card shows the most beautiful buildings of Újhatvan along with the evange-lic church, of course. Having a closer look at the picture we can see the finely landscaped surroundings of the church standing in Cserkész (Scout) Street. The minister's residence is out of sight from this view as it is covered by trees. After World War II, minister Endre Terei had to organize the reconstruction of the building which took several decades.

Legány Ödön

 (228.) A templomépítés 60. évfordulójára az egyházközség kiadott egy képeslapot, melynek középpontjában Tichy Kálmán 1948-ban festett oltárképe áll. Bár itt nem látszik, a templom falán két emléktábla is található, az egyik a templomépítő, gyülekezetszervező Szešlo Gábor lelkészre, a másik Legány Ödön növénynevelő szakemberre, a nagyteleki telep vezetőjére, az egyházközség első felügyelőjére emlékezik.

 Painted by Kálmán Tichy in 1948, the altarpiece appears in the centre of the picture postcard published by the congregation on the 60th anniversary of the construction of the church. Though the picture doesn't show them, there are two memorial plaques on the wall, one commemorating minister Gábor Szešlo, the church constructor and the other one the plant breeder Ödön Legány, the first warden of the congregation.